

І, власне, досліджуючи вище вказані теорії, які стосуються юридичної природи рішення третейського суду та усіх приведених фактів, характеристик самого рішення, аналізу нормативної бази можна зробити висновок, що юридична природа рішення третейського суду має, все ж таки, змішаний характер, оскільки йому притаманні як договірний, так і юрисдикційний характер, оскільки воно має як матеріальні так і процесуально-правові елементи.

Відповідно до всіх зроблених висновків та аналітичних стверджень можемо сформулювати поняття рішення третейського суду, тож:

Рішення третейського суду – це юрисдикційний правозастосовчий акт, прийнятий недержавним органом, обов'язковий виключно для сторін спору, що може бути забезпеченим примусовою силою держави, в якому визнається існування чи відсутність між сторонами певних правовідносин.

Список використаних джерел

1. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV (із зм. і доп.). Відомості Верховної Ради України. 2004. № 35. 412 с. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>
2. Бут І. О. Розгляд цивільно-правових спорів третейськими судами в Україні : монографія / Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2016. 212 с.
3. Лис Г. І. Арбітрабельність спорів: порівняльно-правовий аспект. Науковий вісник ужгородського національного університету : Серія «Право». / Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т. Т. 4. Ужгород, 2012. № 19. 282 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сулейманова С. Р.

Самойлова Олена Сергіївна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ТРЕТЕЙСЬКІ СУДИ: ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ПЕРЕВАГИ

Розвиток альтернативних методів (способів) вирішення спорів є необхідною передумовою створення ефективної та працюючої системи захисту порушених, оспорюваних або невизнаних суб'єк-

тивних свобод, прав чи інтересів фізичних та юридичних осіб. До альтернативних способів вирішення спорів можна віднести, наприклад: переговори, медіацію, третейський розгляд або арбітраж, попередню незалежну оцінку, рекомендаційний арбітраж тощо. Розглянемо більш детально такий метод АВС як третейський розгляд, або третейський суд.

Взагалі, третейський суд – це недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням зацікавлених фізичних та/або юридичних осіб у порядку, встановленому Законом України «Про третейські суди» для вирішення спорів, що виникають із цивільних та господарських правовідносин [1, ст. 412]. За згодою сторін у такий суд може бути переданий будь-який спір, що виникає в цивільних або господарських правовідносинах, окрім випадків, що передбачені законом.

Щодо правової природи третейських судів, то погляди науковців дуже різняться.

Особливої уваги при визначенні правової природи третейського суду заслуговують теорії, які були сформульовані щодо третейських судів, оскільки через спільні історичні витоки вони також можуть бути використані для з'ясування правової природи внутрішніх арбітражів. Основними теоріями правової природи третейського суду є такі: договірна, процесуальна (юрисдикційна), змішана, автономна та концесуальна теорії [3, с. 204]. Оскільки передумовою виникнення компетенції постійно діючого третейського суду чи утворення третейського суду є наявність третейської угоди, визначення правової природи третейського суду неможливе без прив'язки до правової природи третейської угоди. Звичайно, кожна із теорій є особливою, має своїх прихильників і заслуговує на існування.

Можна сміливо стверджувати, що єдиного розуміння правової природи третейського суду серед правознавців не існує. Але, на мою думку, найбільш переконливою є саме змішана теорія, оскільки саме цією теорією найбільш повно та всебічно охоплюються характерні ознаки третейської угоди, на яку поширюються загальні норми цивільного права, оскільки вона фактично є багатостороннім актом (договором) декількох осіб – суб'єктів цивільного права, яким притаманна свобода волевиявлення та юридична рівність.

Говорячи про переваги третейського суду, можна зазначити, що арбітраж останнім часом став дуже популярним. Він виступає як за-

мінник класичній судовій юрисдикції і цьому є декілька причин. Першою причиною є фінанси, тобто розгляд справи в арбітражі є набагато менш затратним з точки зору грошей сторін та грошей, які виділяє держава при звичайному судочинстві.

Наступною причиною можна вважати формалізований характер діяльності з розгляду спору, адже з усіх способів АВС третейський суд найбільш схожий із судовим розглядом саме як за процедурою, так і за наслідками для сторін.

Ще однією причиною, яка сприяє розвитку цього способу можна вважати те, що рішення арбітражів є обов'язковими і цьому допомагає наявність достатньо розробленої системи визнання та виконання арбітражних рішень.

П'ята причина: можливість самим обирати зручні для вас місце та час розгляду спорів. Суддя державного суду самотужки призначає час розгляду справи. Слід зазначити, що сторонам не завжди зручно дістатися до місця розташування суду та з'явитися у пред'явлений час і це викликає певні складності та додаткові витрати. А от під час третейського розгляду спору сторони можуть самостійно визначити зручне для них місце та час для розгляду порушеного питання.

Також варто зазначити про ще одну важливу причину, а саме конфіденційність, або ще можна сказати таємність, адже при розгляді спорів за участю юридичної особи досить часто доводиться мати справу з тією інформацією, яка стосується її діяльності й має конфіденційний характер і сторони можуть довірити таку інформацію лише спеціально обраній ними людині (третейському судді) [2, с. 152].

Отже, можна зробити висновок, що популярність розгляду справ третейськими судами в наш час в Україні зростає, адже такий розгляд має значні переваги над класичним розглядом справ у державних судах.

Список використаних джерел

1. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 р. №1701-IV (із зм. і доп.) *Відомості Верховної Ради України*. 2004. №35. Ст. 412
2. Гаврилішин А., Козирева В. Особливості розгляду спорів третейськими судами України. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 7. 190 с.
3. Цірат Г. А. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. К.: Істина, 2002. 304 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сулейманова С. Р.